

Українські зимові свята

*Підготувала:
Вихователь
«Харківської санаторної школи №11»
Харківської обласної ради
Тетяна Лавріненко*

Традиції, як неписані закони, народжуються разом із народом і передаються з покоління в покоління, тобто стають традиційними. Ми також повинні їх пам'ятати.

Зимовий цикл свят припадає на поворотний момент у природі – зимове сонцестояння та на початок нового року, коли у людини виникає природне бажання передбачити майбутнє і водночас вплинути на нього.

Саме тому в обрядах зимових свят так багато колядувань, щедрувань, ворожінь. Та чи знаємо ми, як їх святкувати?

Цикл Зимових Українських свят

4 грудня – Введення в храм Пресвятої Богородиці, одне з великих християнських Богородичних свят, встановлене на честь події приведення пресвятої Богородиці своїми батьками в Єрусалимський храм для присвячення Богу. Цей день віщує, яким буде наступний рік: урожайним чи ні, посушливим чи дощовим, з цього дня у хліборобському розумінні починає спочивати земля, яку не можна копати лопатою аж до Благовіщення (7 квітня).

7 грудня – День великомучениці Катерини, у народі «Катерина», свято дівочої долі. У цей день перед образами цієї святої дівчата ставлять свічки, а потім під вечір ворожать на свою долю.

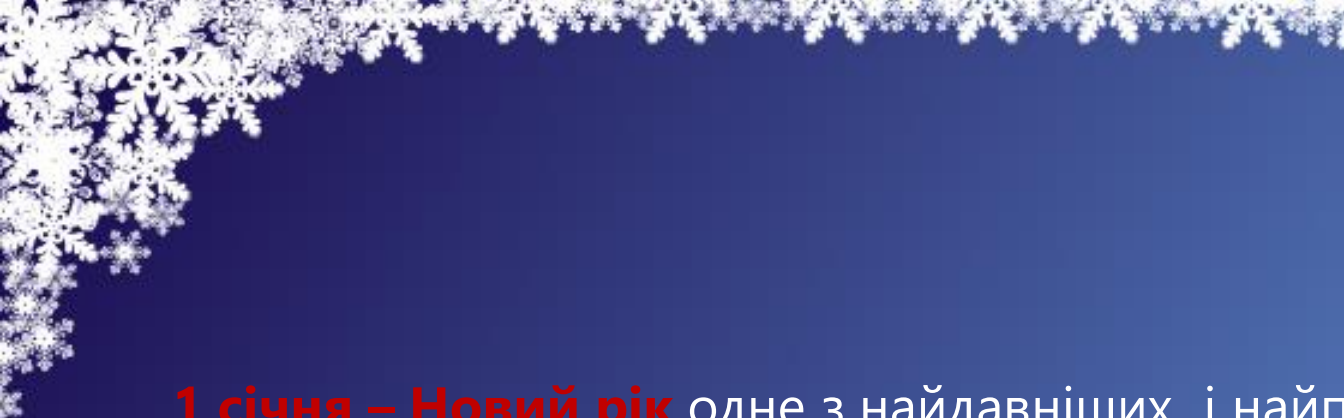

13 грудня – День святого Андрія Первозваного. В народі ще це свято називають Калита. Воно вважається парубочим святом, оскільки у Андрієвську ніч парубкам дозволено бешкетувати і робити різні збитки, а дівчата цієї ночі можуть дізнатись свою долю. Свято Андрія є логічним продовженням молодіжних гулянь, де юнаки і дівчата шукають собі пару для майбутнього подружнього життя.

19 грудня – День святого Миколая. Це найбажаніший день у році для дітлахів. Легендарний святитель Миколай – це не вигадана постать, на кшталт Діда Мороза чи Санта Клауса. За легендою більшість своїх справ, він намагався робити без розголосу, допомагав анонімно. Саме тому в день святого Миколая повелося робити подарунки дітям. Напередодні свята діти пишуть до нього листи зі своїми побажаннями і вкидають їх в поштову скриньку або кладуть за вікно і моляться до нього, просячи передусім здоров'я собі та батькам. А в ніч на 19 грудня до кожної дитини приходять Святий Миколай і кладе під подушку подарунки.

1 січня – Новий рік одне з найдавніших і найпопулярніших календарних свят. Святкування Нового року в ніч з 31 грудня на 1 січня офіційно з'явилося в Україні у 1918 році. Це свято прийшло до нас із Західної Європи. Святкування Нового року в ніч 1 січня – це світське дійство, не пов'язано з традиційними українськими віруваннями. Змінився не тільки час святкування нового року, але й основні атрибути. Якщо раніше на Новий рік українці прикрашали оселю Дідухом (сніп із зернових колосків, доповнений сіном та стилізований під людську фігуру) і проводили різні обряди, пов'язані з плодючістю та здоров'ям, то на зміну йому прийшла ялинка, запозичена з європейської культури.

6 січня – Святий вечір. За давньою традицією, різдвяне святкування починається ще ввечері напередодні Різдва з духовних і матеріальних приготувань. Вечір цей зветься Святвечором. Це одне з найбільш важливих родинних свят, магічний день, коли кожна сім'я створює в оселі атмосферу затишку, достатку та злагоди. За традицією, весь день перед Різдрвом нічого не їдять – чекають на першу зірку, що сповіщає про народження Ісуса Христа. І тільки після настання вечора родина збиралася на урочисту вечерю. На стіл подавали 12 пісних страв. Важлива подія цього вечора – діти носять кутю до близьких родичів та хрещених батьків і просто до сторонніх людей. Колядники з Зіркою ходили від оселі до оселі, співали колядки, бажали урожаю, багатства, усіляких гараздів. У відповідь господарі нагороджували колядників солодощами та грошима.

7 січня – Різдво. Це свято народження Ісуса Христа у Вифлеємі (Ісус у перекладі з єврейської означає «Спасіння».

Різдво – одне з 12 найбільших християнських свят. Після святкової літургії завершується Різдвяний піст і починається Коляда – це бог свята й миру давніх слов'ян. В цей період співають різдвяних пісень бажаючи господарям щастя й злагоди. Колядники заходили до кожної хати, а в церквах ставили вертепи – виставу про народження Ісуса Христа. Від цього дня і аж до Стрітення (15 лютого) вітають один одного словами: «Христос народився!» – «Славимо його!».

13 січня – Щедрий вечір (свято Маланки). Вечір перед старим Новим роком має третю назву – Щедра кутя, коли готують м'ясні страви. Головним дійством на Щедрий вечір є щедрування – співані побажання щастя господарю та всій його родині!

Щедрівників, як і колядників, теж заведено обдаровувати солодощами та грошима. На щедрий вечір не можна було лаятися, щоб тихо і спокійно жилось весь рік

14 січня – Новий рік за старим стилем (свято святого Василя). Головний обряд цього свята – засівання. Зерно є символом нового життя, тому заходячи в хату, її обсипали зерном. Засівали хлопці, дівчатам цього робити було не можна.

18 січня – Голодна кутя. Головні страви – кутя, узвар і декілька пісних страв. Також традиційно в цей вечір спалювали Дідуха – зробити це було потрібно обов'язково, щоб душі предків відлетіли і не залишилися у нашому світі. Попіл зі згорілого Дідуха розкидали по городу – на добрий урожай.

19 січня – Богоявлення (Водохреща або Йордан). Це свято, яке нагадує про хрещення Ісуса Христа в річці Йордан. Коли Ісусу Христу виповнилося 30 років, він прийняв хрещення від Івана Хрестителя. Християнські перекази оповідають, що коли Син Божий виходив із води, небеса розкрилися, і в цю мить на плече його опустився голуб. Це був Святий Дух. Звідси й пішла традиція хрещення у воді, а свято називають Богоявлення. Вважалося, що вода цього дня стає цілющою, нею умивались дівчата, щоб бути вродливими, нею лікували хвороби і захищалися від нечистої сили.

15 лютого – Стрітення Господнє, це останнє з 12 найбільших християнських свят, яке завершує Різдвяний цикл. За народними віруваннями воно знаменує стрітення зими з весною. За традицією, у церкві на Стрітення святять «стрітенську воду» і «громничну свічку», яку зберігали удома і запалювали під час грози, аби уберегтися від блискавок, від пожеж, від війни. Цій воді приписувалась магічна сила. Її вважали цілющою водою. Нею натирали хворі місця і вірили, що допоможе, вірили й у те, що вона допомагає проти «лихого ока» та інших злих чар. На Стрітення починали писати писанки. Це дуже давня традиція, пов'язана з ритуалом весняного пробудження природи.

Receux Gaan!

